

MAGYARORSZÁG SZENT KORONÁJA

1. A Szent Korona kutatása

- Néhány évszázados előzménye van
- A XX. század végén gyorsul fel a folyamat
- Résztvevői: történészek, régészek, ötvösök, művészettörténészek és amatőrök
- Nagyok az eltérések az elképzelések között

A Szent Korona

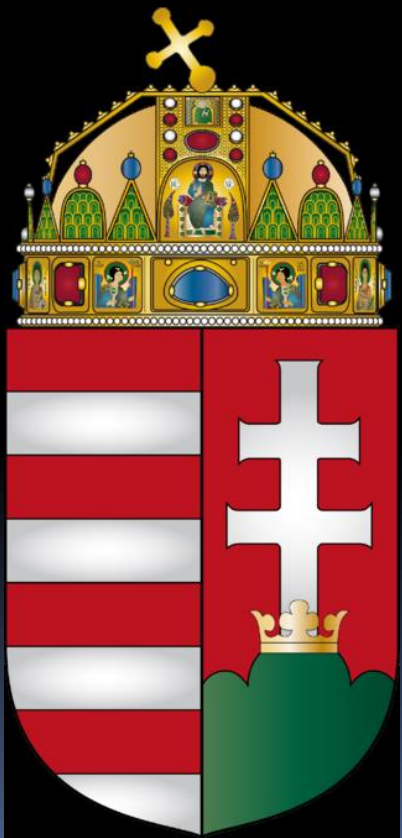
2. A Szent Korona jelentősége és fontossága

- Európa egyik legrégebbi beavató koronája
- A Magyar Királyság és szuverenitás legfőbb jelképévé vált
- A korona elvesztése a szuverenitás elvesztését is jelentette
- A mai Magyar Köztársaság jelképe is

Földrengés biztos vitrinben,
nitrogénnal körülvéve,
mesterséges megvilágításban

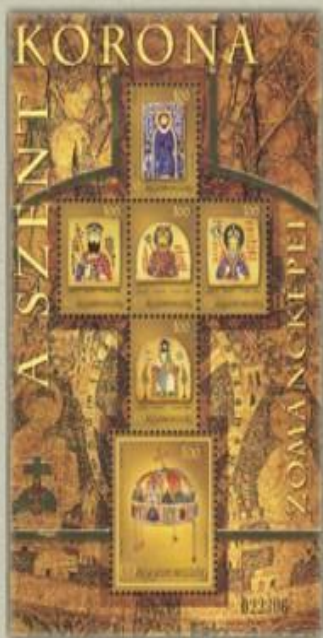
A független magyar köztársaság államcímere a koronával

- Köztársaságban koronás címer kuriózum, de nem példa nélküli
- Az állam folytonosságát fejezi ki

A Szent Korona zománcképei

- A Magyar Posta emlékbélyege

3. A Szent Koronához kapcsolódó jogok

- A késő Középkorban alakultak ki
- A Szent Korona tulajdonává válik az ország
- A Szent Korona Országai kifejezés egységet, ugyanakkor területi kiterjesztést is szolgált
- A Szent Korona a Magyar Nemzet jogait is jelentette
- A Szent Korona: hatalom, királyság és hit megtestesítője

Szent Korona és az ország

A Szent Korona országai a Középkorban

- Egykor meghódított, vagy meghódítandó területek is szerepelnek a koszorún (Bosznia, Szerbia, Kunország, Bulgária, Gácsország, Lodoméria, Jeruzsálemi Királyság)

A Szent Korona Országai (1810)

A MAGYAR SZENT KORONA
ORSZÁGAINAK CÍMERE 1810-BEN

- Hivatalosan ekkor nem volt egységes Magyarország, de minden része és azon túli területek is a Szent Koronához tartoztak

Mária Terézia, magyar királynő (1740-1780) a Szent Koronával

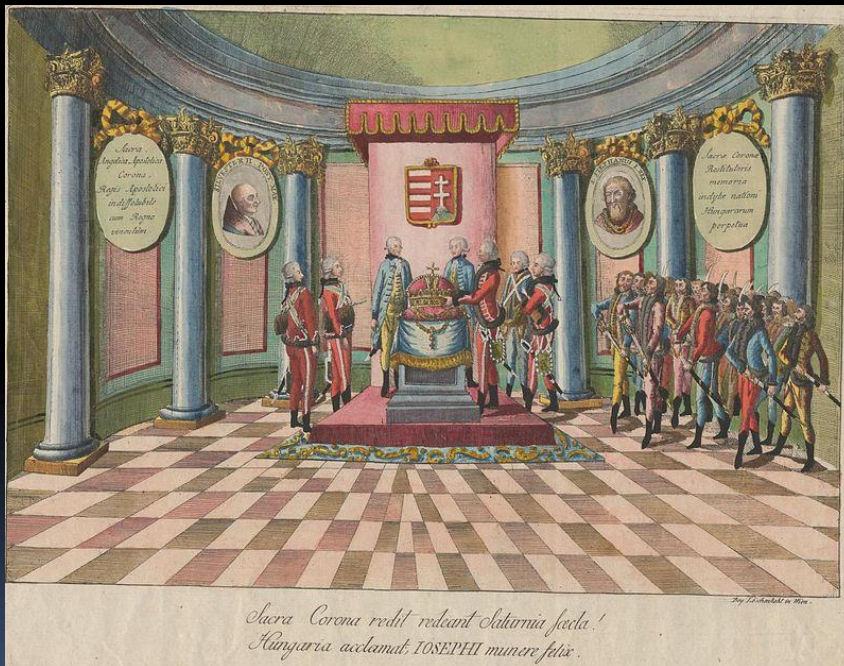
- Koronázásakor esküt tett az alkotmányra

Mária Terézia a pozsonyi országgyűlésen (1741)

- A Szent Koronával megkoronázott királynő a Magyar Nemzet segítségét kéri a Habsburg Birodalom megmentése érdekében
- „*Vitam et sanguinem pro rege nostro*” (Életünket és Vérünket királyunkért) kiáltották a Magyar Nemzet képviselői (nemesek)

II. József rendeletére Bécsbe érkezik a Szent Korona (1783)

- Nem volt hajlandó megkoronáztatni vele magát
- Valóságos nemzeti felkelés tört ki miatta

4. A koronázás szabályrendszere

Székesfehérvár koronázó város

- A késő Középkorra állandósult
- A szabály: a Szent Koronával, az esztergomi érsek által, Székesfehérvárott történő koronázás volt legitim
- Nem érvényes az egész királyság idejére (koronázó hely változik)

Károly Róbert a Szent Koronával (Thuróczi Krónika)

- A királyt a XIV. század elején háromszor is meg kellett koronázni, mert csak az utolsó volt szabályos

Luxemburgi Zsigmond első nagypecsétje

- Amikor a XIV. század második felében fejére tette a Szent Koronát, Nápolyi László trónkövetelő meghátrált

5. A Szent Korona fennmaradt ábrázolásai

- István király idejéből nincs
- Évszázadokig nincs nyoma a Magyar Királyság történetében
- A Szent Korona ábrázolásai a késő Középkortól kezdődnek (vannak eltérések)
- A Szent Korona ábrázolása külföldi uralkodók esetén is megjelent (XIX. század)

Szent István egyetlen hiteles ábrázolása a koronázási paláston (Szent korona nélkül)

Salamon dénárja (1063)

- Csillag alakú nyitott korona

Szent László koronázásának (1077) ábrázolása a Képes krónikában

- Nem a mai Szent Koronát láthatjuk, inkább egy diadémot

II. László dénár (1162)

- A nyitott koronán keresztek vannak

V. István dénárja (1270)

- Szétnyíló, nyitott korona

Vence1 koronája (1302)

- Nyitott, lilomos

Nagy Lajos (1342-82) pénze

- Liliomos, nyitott korona

Hunyadi Mátyás címere

- Liliomos, nyitott korona
- Korvináján is így ábrázolja

II. Ulászló pénze

- Szintén liliomos korona

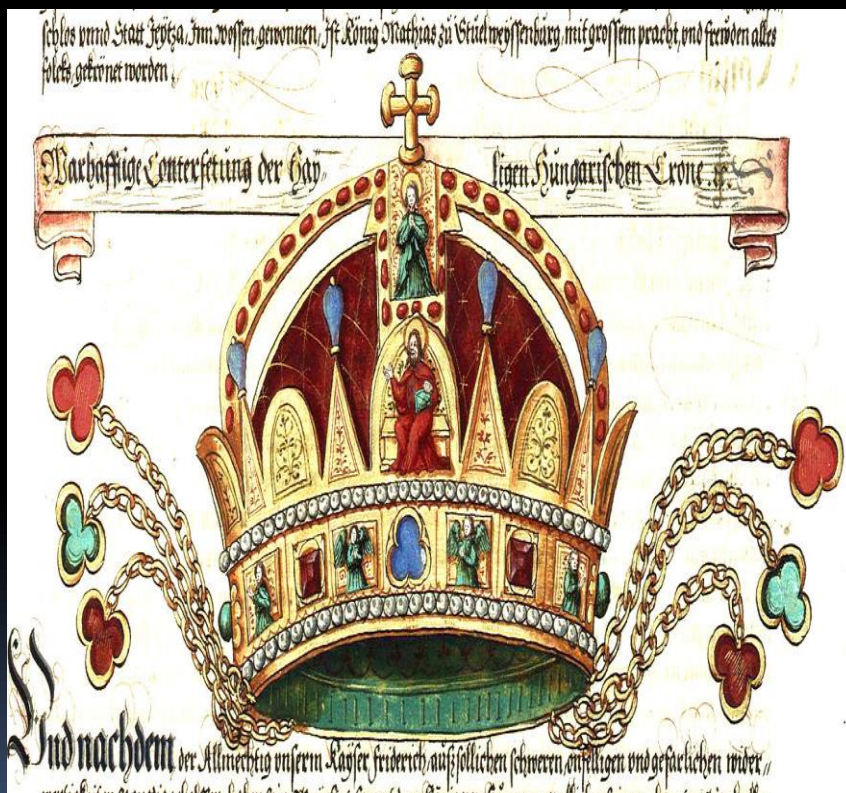

II. Rákóczi Ferenc poltúrája

- Nyitott, lilomos korona

A Szent Korona legrégibb hiteles ábrázolása 1555-ből

- Egyenes kereszttel ábrázolták

II. Mátyás tallérja (1609)

- Fején a Szent Koronával

A Szent Korona mint az égi város lebeg Pozsony felett

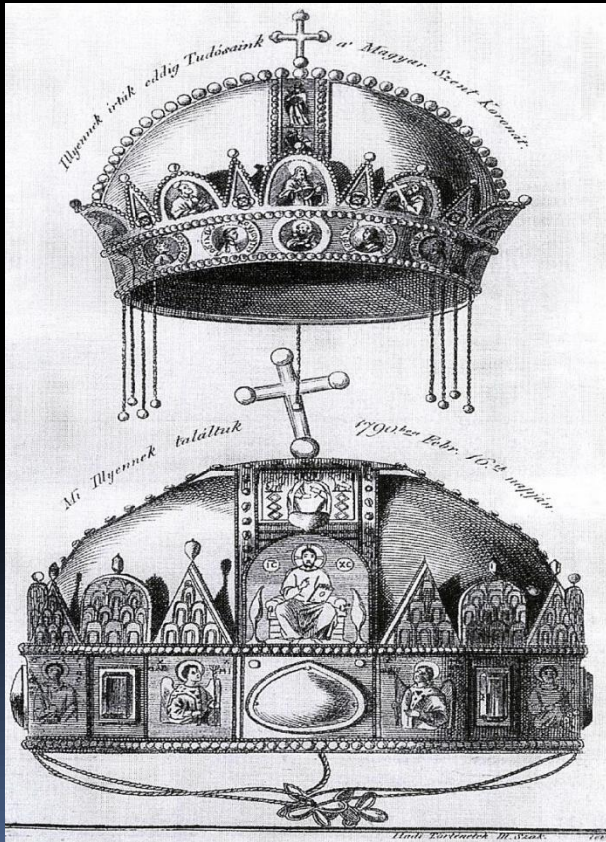
- A korona azonosult az országgal

A Szent Korona 1613-as ábrázolása

- Révay Péter koronaőr leírása alapján készült

Révay Péter leírása alapján és az 1790-es vizsgálat szerint

- Révay leírása a koronáról nem teljesen egyezik az 1790-es vizsgálat

Martin van Meytens (1695-1770) Szent Korona ábrázolása

- Mária Terézia udvari festője volt
- A Szent Koronán tisztán látszik, hogy egyenes a kereszt és Szűz Mária van rajta a gyermek Jézussal (Ma nincs rajta Szűz Mária)

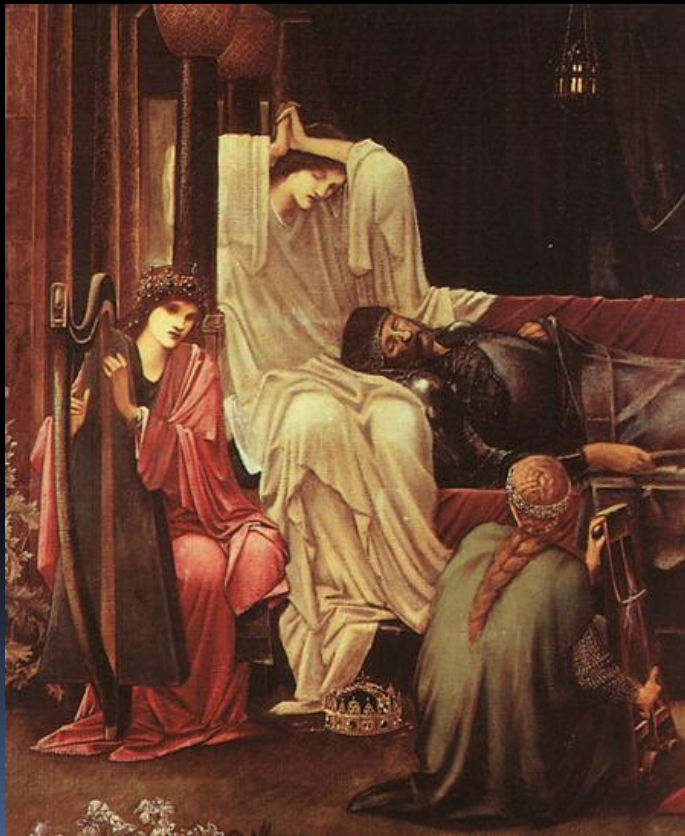

Decsy Sámuel ábrázolása 1792-ből

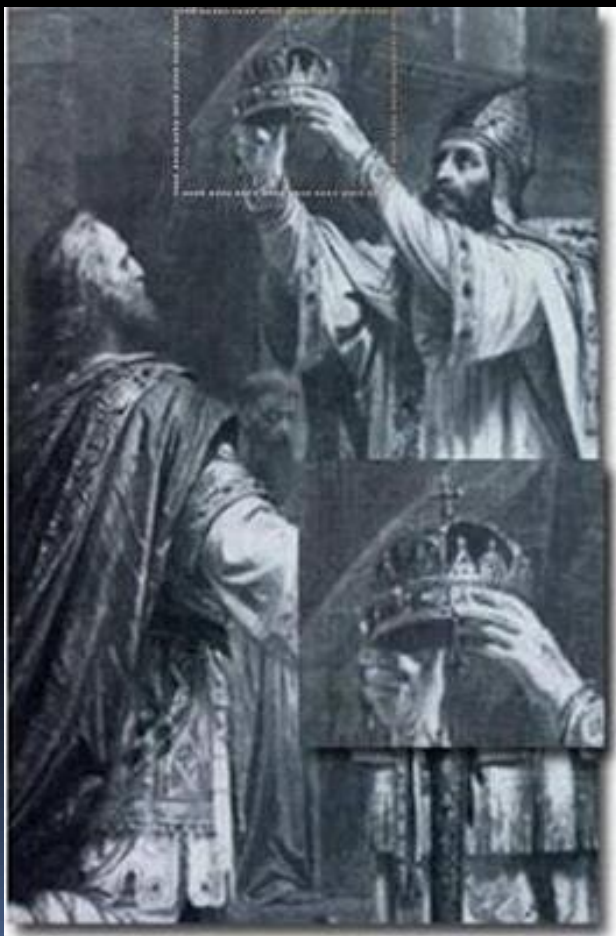
- A kereszt ekkor már ferde ábrázolású
- Ő is Szűz Mária képet említ

Burne Jones: Artúr halála

- Az ágy mellett levő korona hasonlít a Szent Koronához

Nagy Károly koronázása (800)

- Friedrich Kaulbach festménye
- A jelkép hasonlít a Ma ismert Szent Koronához
- Ez volt a minta?

6. A Szent Korona őrzése

- Koronaőrök vigyáztak rá
- Legfontosabb őrhelyek: Visegrád, Bécs, Pozsony, Buda, Budapest
- Szent Korona ládát készítettek

Koronaőrök a II. világháború alatt

Mai koronaőrök

- A Parlament kupolacsarnokában

Szent Márton dóm (Pozsony)

- A Szent Korona jelzi a tetején, hogy ez volt a koronázó templom, amikor Pozsony volt a főváros (Budát a török uralta)

A II. Mátyás által a koronázási ékszerek számára készíttetett vasláda 1608- ból

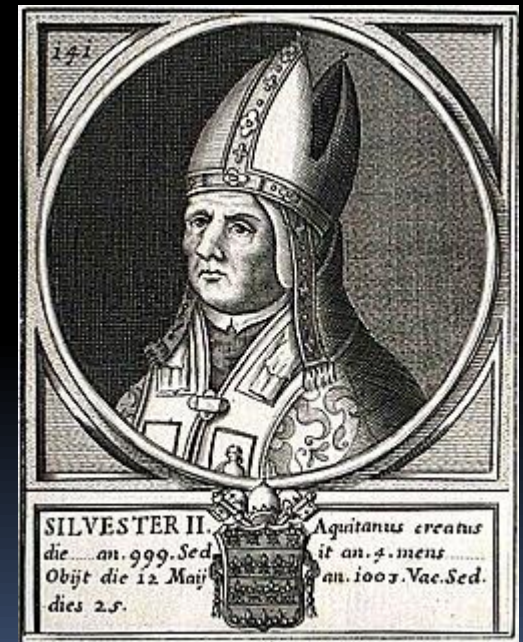
- A Nemzeti Múzeumban található

7. Mitől szent a korona?

- Többféle magyarázat van (kuriózum szentsége)
- A pápa Isten akaratának megfelelően küldte Istvánnak
- Szent Istvánhoz köthető
- Jézus, apostolok és a szentek sokasága miatt
- István felajánlása miatt (Szűz Máriának a Menyországba)
- Más szent király fejét is érintette

II. Szilveszter pápa (999-1003) szerepe a katolikus legendárium szerint kulcsfontosságú

II. Szilveszter pápa átadja Asztrik apátnak Szent István koronáját

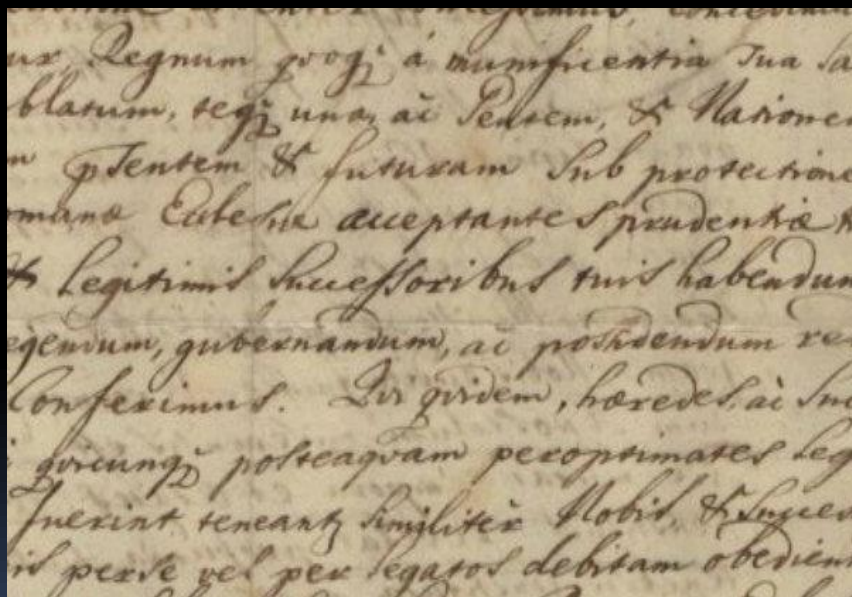

Damkó József
domborműve II. Szilveszter
pápa síremlékén, 1910

II. Szilveszter pápa 1000.

március 27-i oklevele (hamis)

- Ebben rendelkezik A Szent korona Magyarországnak adásáról
- Átadja a királynak a főkegyúri jogokat (apostoli királyság)
- Kettős kereszt viselését engedélyezi
- Az 1630-as években hamisították

A korona felajánlása

- A legenda szerint Szent István felajánlja a koronát és az országot Szűz Máriának (Szent Korona ábrázolással)

Szűz Mária a Szent Koronával

- A katolikus hagyomány szerint elfogadta a felajánlást és Magyarország védelmezője lett

8. Elméletek a Szent Korona eredetéről

Szent Korona

- Írásos források hiányában virágzanak (kb. 40 féle elmélet)
- Perzsa elmélet (Thúry József, Pap Gábor)
- Hun-avar-magyar elmélet (Csomor Lajos)
- Szent Istvánhoz és utódaihoz köthető elmélet (általánosan ismert)

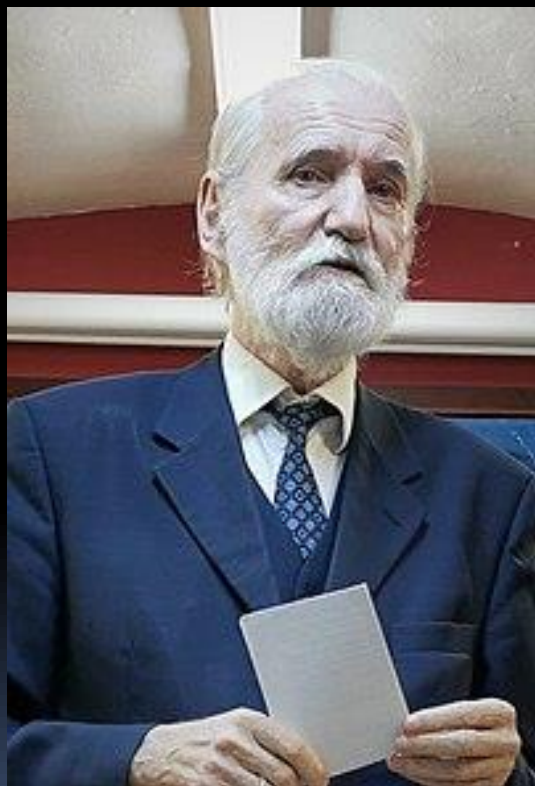
Thúry József (1861-1906)

- Elmélete szerint a Szent Korona mintegy 3000 éves és perzsa eredetű
- A szentképek és a kereszt utólag lett a koronára helyezve

Pap Gábor (1939-)

- A Szent Koronán a manicheizmus hatását látja
- A kereszténység oldalágának tekinthető

Csomor Lajos egy

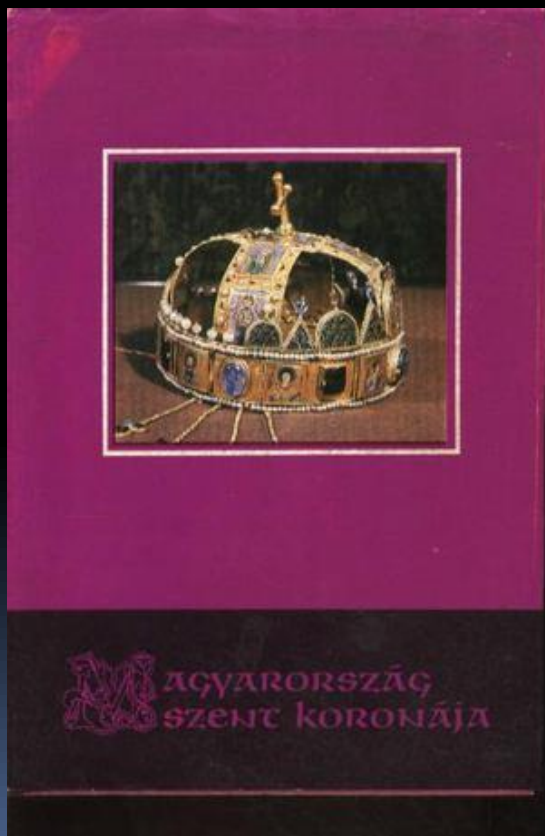
ötvöscsoporttal 1983-ban
vizsgálhatta meg a Szent
Koronát

- A Szent Korona hun- avar
eredetét vallja

Csomor Lajos könyve(1987)

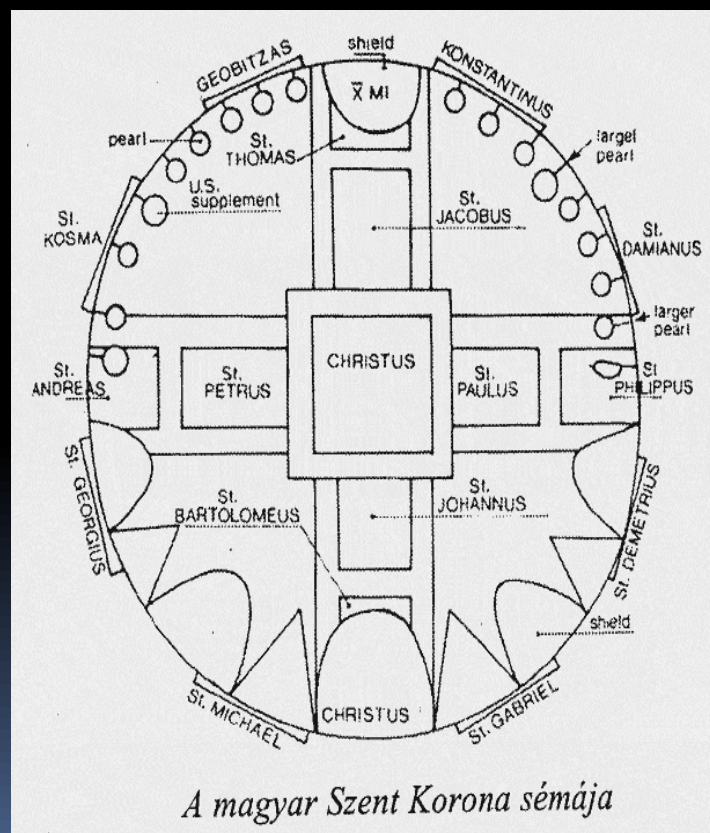

- Minden érettségiző (én is) ajándékba kapta

9. Szent Korona szerkezete

- Felülről zárt, beavató korona
- A tetején kereszt
- A Szent Korona alsó és felső része között jelentős eltérések vannak
- A hivatalos tudomány elfogadja, hogy két részt egybe szerkesztették (XI.-XII. század)
- Kifejezhette az egyetemes kereszténységet is az egyesítés (Latin és görög)

A Szent Korona felülnézeti sémája

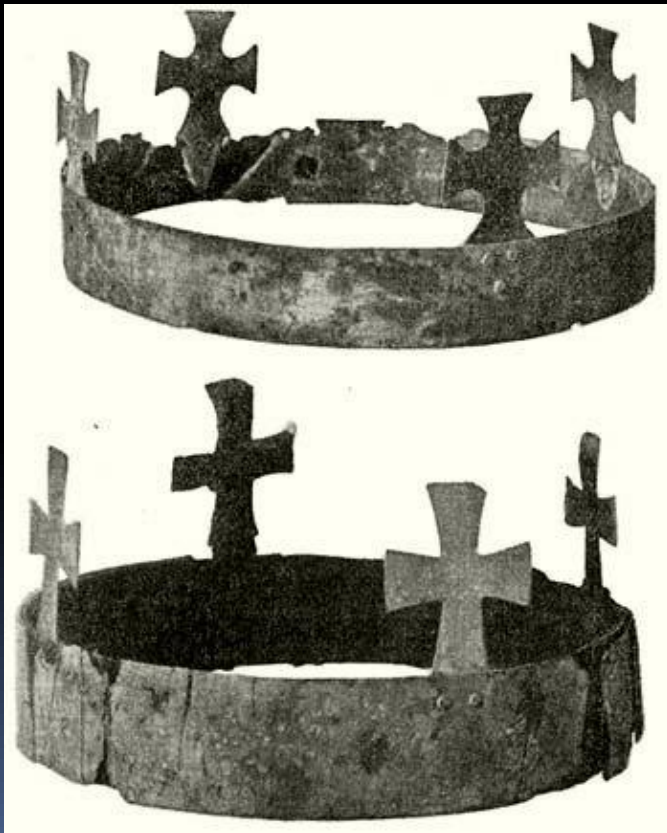

Osztrák házi korona

- Bármikor viselhette a király
- A Szent Korona nem ilyen

III. Béla és felesége halotti koronája

- A sírba helyezték a halottal
- A Szent Korona a következő beavatottra várt

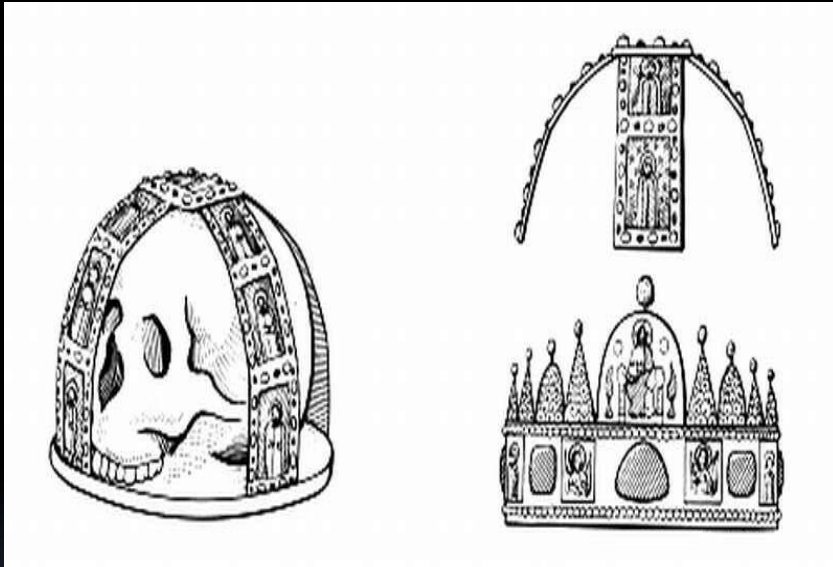

Bocskai István töröktől kapott koronája (1605)

- Teljesen zárt korona

Corona Latina (Felső rész)

- Ez talán Szent István kori lehet
- Kereszt alakú dísztárgy
- Itáliai eredetű
- Latin feliratok rajta
- Van olyan felfogás, hogy István koponyájára hajlították rá

Kereszt a korona tetején

- Jézus testéhez erősítették
- Utólagos munka, eredetileg a koronát kereszt nem díszítette
- Nincs foglalatja, ezért gyenge

Pálffy Géza (1971-) történész

- Néhány éve fedezte fel a kereszt ferdeségének okát

1638-ban sérült meg a keresztpánt és a kereszt

- Fel akarták nyitni a koronázási ládát, de a kulcsot nem találták meg ezért felfeszítették a tetejét

Corona Graeca (alsó rész)

- Görög feliratok rajta
- Női korona
- I. Géza, Dukász Mihály bizánci császár és a testvére is rajta van

Zoé és Theodóra császárnők érme a bizánci női korona ábrázolásával

- Hasonlít a Szent korona alsó részéhez
- Függői is vannak

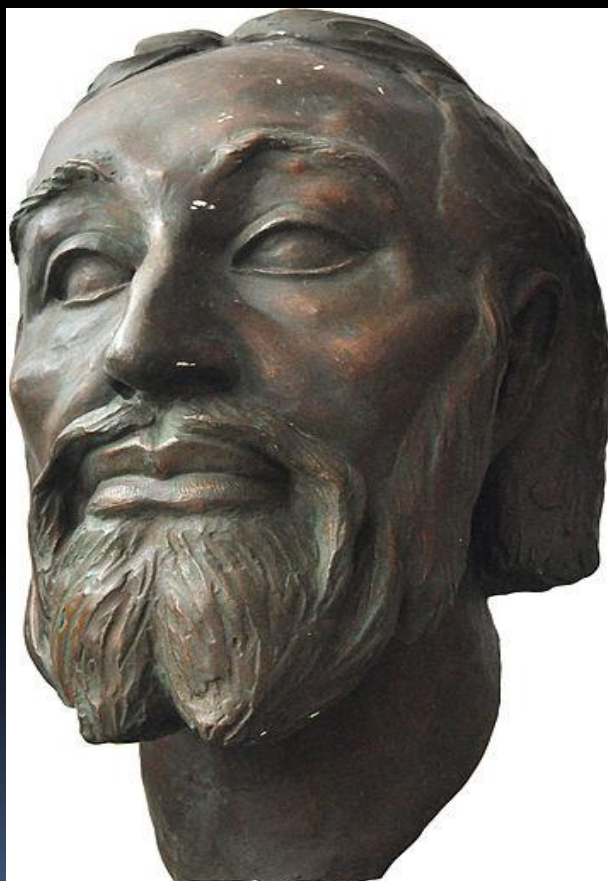
Hampel József (1849-1913)

régész

- Ő fogalmazta meg először a két részből álló korona elméletét
- Az azóta kutatók többsége ezt fogadja el

III. Béla (1172-96) magyar király

- A XII. század második felében, az ő idejében készíthették el
- Bizáncban nevelkedett, a trón várományosa eredetileg
- Magával hozhatta ajándékként az alsó koronát
- Neki köszönhetjük a kettős keresztet is címerünkben

Szent László király (1077-95) a Sacra Corona című 2001-es filmben

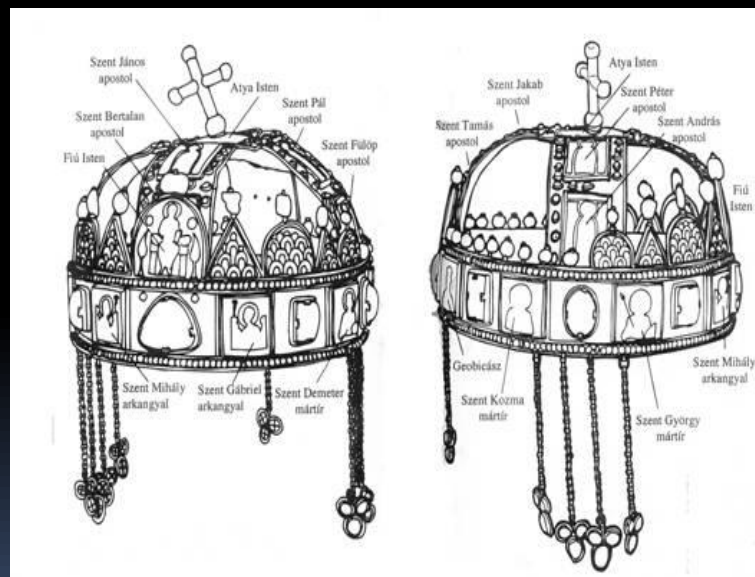

- Misztikus alkotás
- Itt hozzá kötik a ma ismert Szent Korona kialakítását

10. A Szent Korona egyéb jellegzetességei

- Képek sokasága van rajta (Jézus, apostolok, katonaszentek, arkangyalok, orvosszentek és földi hatalmasságok)
- Festett kövek (64)
- Fehér gömbök (72)
- Gyöngysor (2x 153)
- Csüngők (9)

A Szent Korona

Jézus a keresztpánt tetején (latin rész)

- Köpenye alatt nadrágot visel
- Zöld glória
- Körülötte apostolok

Jézus az abronacson (görög korona)

- Köpenyben
- Kék glória

Dukász Mihály képe

- Két felesleges lyuk van rajta
- Eltakarja a másik képet
- Ezért a kutatók közül sokan mondják, hogy utólag került ide

Konsztantinosz Dukasz

- A császár testvére

I. Géza, magyar király (1074-77)

- A Szent Koronán „Geobicászként” szerepel
- Békét kötött a bizánci császárral, ezért kapta a görög koronát és talán ekkor tették rá Dukász Mihály képét is a koronára

IV. Károly koronázása (1916)

- Jól látszik, hogy a korona a fejénél jóval nagyobb

Festett piros kövek (64)

- Talán Jézus kiontott vérét jelképezik

Fehér gömbök a Szent Koronán (72)

- Üdvözült lelkek?
- Isten teremtet népei?
- Próbatérítésre küldöttek?

Gyöngysor a Szent Koronán (2x 153)

- Halfogásra utalhat a Genezáreti tónál
- Rózsafűzér: 153-szor mondják el az Üdvözlégy Máriát

Csüngők a Szent Koronán (9)

- Keleti hatást mutat

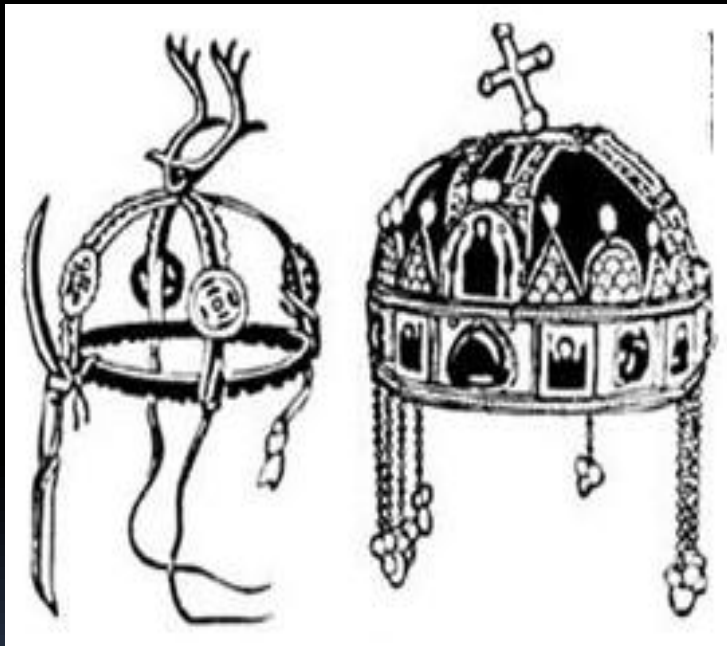
11. Vallási hatások a koronán

- Sámánizmus?
- Manicheizmus?
- Örmény szimbolika?
- Egyiptomi kopt kereszténység?
- Nyugati kereszténység (római katolikus) és keleti kereszténység (görög ortodox) hatás

Címer, Szent Korona és angyalok

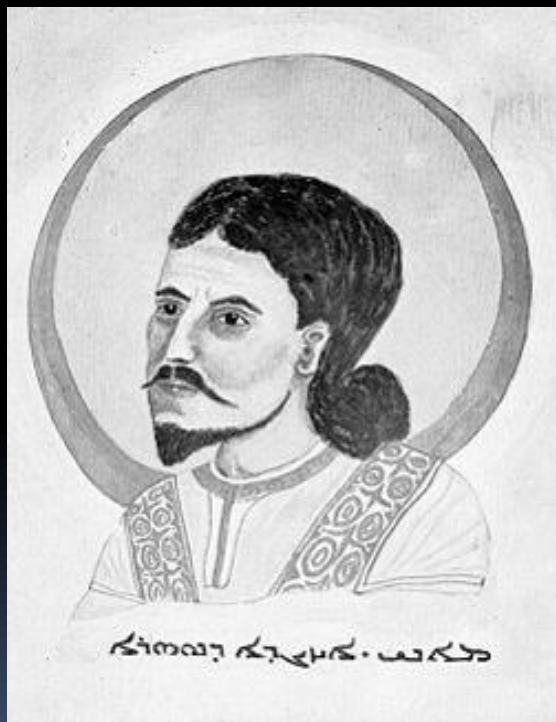

Sámán korona és a Szent Korona

- Szőlkup agancsos, csüngős, zárt sámánkorona szerkezete hasonlóságot mutat a magyar Szent Koronával
- De minden más ellentmond ennek

Mani (216-274) perzsa vallásalapító

- A kereszténység oldalágának tekinthető
- Újszövetségi alapvetésű
- Van olyan felfogás, hogy az általa alapított manicheizmus is megtalálható a Koronán (csak újszövetségi alakok)

12. Szent koronánk története

- Viszontagságos volt
- Előfordult elrablása és elvesztése
- Pénzen kellett megváltani
- Menekíteni kellett a hódítók elől
- Visszaadásai is ismertek

Otto trónkövetelő megtalálja a Szent Koronát (XIV. század eleje)

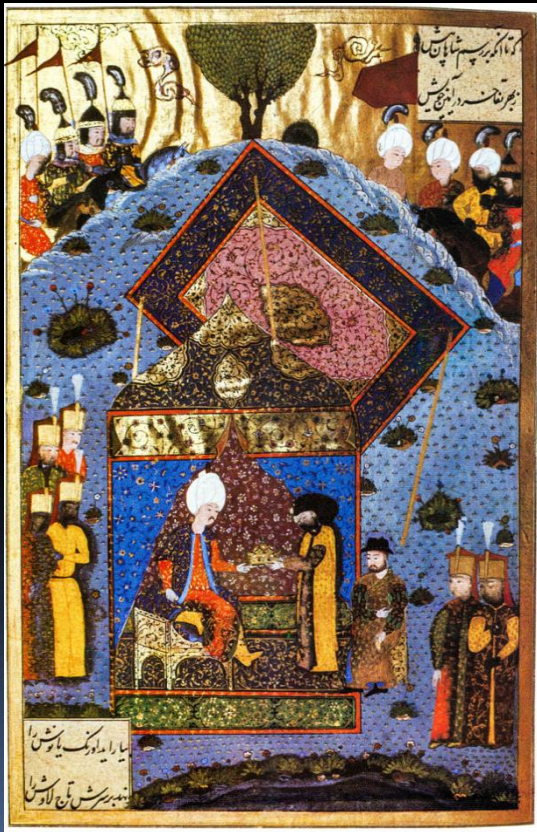

Mátyás király koronázása

- 1463-ban 70 ezer forintot fizetett érte Habsburg Frigyesnek

Szulejmán szultán átadja a Szent Koronát Szapolyai Jánosnak

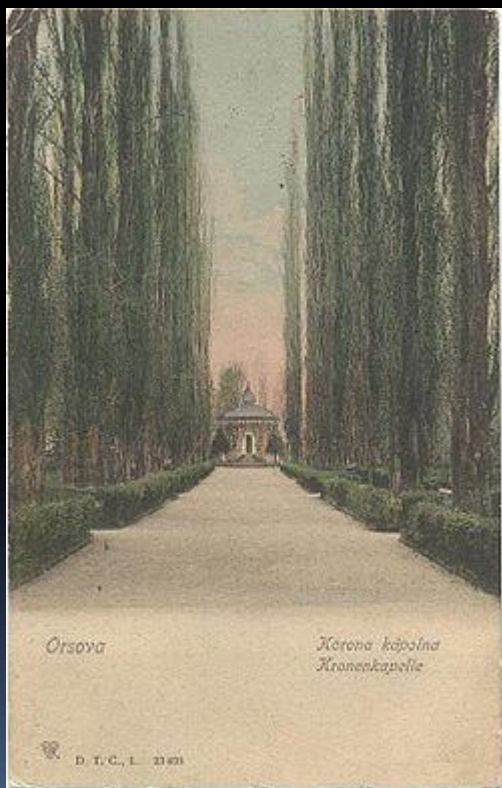

- A XVI században készült török miniatúra

Képeslap a **Szent Korona** 1853-as orsovai megtalálási helyén emelt kápolnáról

- Kossuthék ásták el menekülés közben

Szállasi Ferenc a Szent Koronára esküszik (1944)

- A szovjetek elől nyugatra vitték

A Szent Korona visszaadása (1978)

- Az USÁ-ból kapjuk vissza

13. Más megfogalmazások a Szent Koronáról

Szent Korona a Parlamentben (2001)

- A Magyar Királyság jézusi küldetését fejezi ki (Szántai Lajos)
- Csillagmítoszi hagyományokat követ (Berta Tibor)

Szántai Lajos (1962-)a Szent Koronával

- A magyarság krisztusi útjáról beszél a Szent Korona viselésével

Berta Tibor az általa készített Szent Koronával

- Csillagjegyeket tett rá
- 401-ben készítették a Szent Koronát
- Titkos üzeneteket hordoz
- 2030-ig jóslatokat

Szent László koronázása (Sacra Corona filmből)

<https://www.youtube.com/watch?v=VeHt5GRfmFk>

Boldogasszony anyánk (régi katolikus himnusz)

<https://www.youtube.com/watch?v=rYLPDOyNNg8>

